

کریار
بو حوشو ینیک
به ۳ مانک یک
به شش مانک دو
به سالیك چوار روپه ددها
اعلان یا ایشیکی خوپی
له پره دوايیداده نوسریت
بود و دیر ۳ آنه ده سینریت

پیشکوتن

حفته جار یک درده چیت

حوشتیک
بو پیشکوتن

ده نوسری

یکی به آنه یکه

— (سال ۱ ژماره ۱۲) — (روز پینچشمه ۲۸ شوال ۱۳۳۸ ۱۵ جولای ۱۹۲۰) —

بسال ام همو حکومت و ملتانه عقل و صنعت و فکریان
پیش ده کویت . امه همو له سایه ماموستای چاکوبیه .
نوه کو ملاسیاره و ملاشله اوهتی کوپم رواوه خویندنی
ام ولاته و ام کردستانه هر کتیبی اسماعیل نامه وکاستان
و بوستان و اسکندر بوه . ایوه خوتان لیکی بده نوه
و بزنان که ام کتیبانه هتاوکو و امر و کپانی فیری عقل
و صنعت و علم کرده . ای بی علمه کان همیسان
حضرت پیغمبر (صاعم) فرموتی « اطلبوا العلم
من المهدی الى الخلد » .

— (امر و دایکو باوکی کره ارض یکه) —

به تاریخ و هایه که بو ملتی کره ارض له پاش (روما)
له کره ارض کوره همو امپراطوری شرق بوه حکومت
انکلتره بریتانیا بوه به ماموستای همو حکومت و همو
ملت . مثال زوره و خدمتیشیان بو هموملت و حکومتی
زوره . اما لم خدمتانه هندیکانتان عرض ده کم :

حکومتی انکلتره کشفی همو کره ارضی کرده .
و هر چند ملتی وحشیه هیه یواش یواش به عقل و
معرفت همو یانی کرد به انسان . و همو یانی
کرد به حکومت .

« (امریقا) »

امریقا چوار صد سال لمو پیش وحشی بون روت
و قوت بون اسر دار و درخت انوسان . حکومتی
انکلتره چوه ناویان درس و تربیه فیر کردن و بون به
صاحب عقل و علم و معرفت . بزنان که امر و حکومت
امریقا بوه به حکومتیکی باش و کوره . دیسان . حکومتی

« (عقل و صنعت به بی ماموستا نابی) »

هیچ شتی نیمه که به بی سبب بیته وجود . و بکریت .
خو همو مان دیزانین که مندال به بی شیر و به بی دایک .
باغ به بی باغوان . جوت کردن به بی جوتوکانابی و
ناکریت . انسانیش به مندالی به بی دایک و باوک و به بی
ماموستا قابل نیمه فیری علم و تربیه و عقل بی . امه نابی
هیچ کسی انکاری لی بکات . بو همو کس لازمه سعی
بکات . بو فیر بونی عقل و صنعت که له سایه ام عقل و
صنعت نابی دست بکویت و بی به انسان . بو انسانیش
اونده عقل لازمه که بتوانی صنعتیکی پی بکات و بتوانی
له مجلسدا قصه و کففتکوی پی بکات .

« (عقل و صنعت) »

عقل بناغه همو شتیکه . اکر عقل نبی روحیش له
زحمتا ده بی و صنعتیش نابی . عقل و صنعتی که لاناو ام
شاخانه پیدا بو بی اوه هیچ عقل و صنعتی پینالین .
ماموستای چاکی دهویت . حتی حضرت پیغمبر (صاعم)
فرهوتی علم و صنعت و ماموستا هر چند دور بی بوی
بچن سعی و غیرت بکن و فیر بکن . ایمه بولیشی نچوین
بجاری خدای تعالی عقل و علم و صنعت و معرفتی
بو ناردوین یکی هیشتا تنبلی ده کین سعی و غیرت
ناکین و فیرنابین .

— (تاریخ) —

هیچ کسمان هیشتا بتواوی تماشای تاریخان نکرده .
و نمائخوندوتوه . سیاحمان نکرده و دنیا نکرانین . ایوه
بزنان که ایمه له چنده مین عصر داین . عصر بعصر . سال

فرانسز کلی لکل مصر خریک بون نیانتوانی اداره یان بکن وخته بو نابودی به آرزوی خویان حکومتی انکتره یان هیما به ناو خویان حقیقتی حال مصر یان کرد به مصر . و قذالی سوشیان هلکنند بحری سفید و سور یان لیکدا . تجارتو سیاحتی کره ارضیان بو همو ملتی و بو همو حکومتی سهل و نزیکیان کردوه . . حتی هندستان له همو ملتی وحشی تر بون . هیچ حکومتی نیتوانی اداره یان بکات . بعضی حکومت چوه ناویان که اداره یان بکن بیان نکرا و به پله پچرکی خویان نجات دا . دیسان حکومتی معظمه انکتره به علم و صنعت و معرفتی خوی هندستانیان له حالی وحشیته هیما یانه حالی مده فی . دیسان . قطعه اوسترالیا . جزیره کانی قانادا . اوقیانوسیا . و کلی له قطعه افریقا به سایه حکومتی انکتره وه کشف کراون و بون به انسان . حتی حکومتی پچو که کافی اوروپاش همویان به سایه اوده بون به پیانو بون به حکومت .

« (بو صاحبی عقل و فکر) »

له همومانه وه معلوم بو که روز لشرقوه درده چی غیر پیش روناک ده کات . حکومتی انکتره پیش به عقل و معرفت و صنعتی خویوه له غربوه هنا شرق و قسم اعظمی جنوب و شمالی روناک کردوه . هیچ کسی نیه که امه انکار بکات تماشای پار و امسالی خومان بکین . پار و پیرار همو له برسانا ده مردین . امسال همودوله مند بوین . ولاتمان خوش بوه . ریکامان بوکراوه . شمد و فرمان لی تریک بو توه جرده و دز و دروزمان کم کراوه . رکوریشه و سر چاوه یان بجاری براوه .

۰۴ س ۰۶

۶

— بوچی دواکوتین —

امرو کسبیک شاره زاییکی له حریطه دنیا بی و به چاویکی روناک تماشای ام سر عرضه بکا اینی که همو کومل انسانیک هر یکه له لایه که وه خریک پیشکوتنه . خو اگر لم دو قرن دواپی یه تی بفکرین چند مات و کو ژاپون و امریقا اینین که همو دوی وحشی و پیانو خورد کل و قن بر لایون امروله همو صناعات زانست

و معرفتیکدا وخته له کل اوروپادا برامبری بکن . روزی که قریستوف قولومب امریقای دوزی یه وه و امریغو حریطه امریقای کیشا و ماجلان همو چوارلای امریقای خواروی دایه وه و کو دوینی بونی وایه . انسانیک اگر تماشای استای شاری (نو یورق) بکا که شش ملیون بی آدمی ده هزار تخره تیایه و فکری صد سال لمو پیش او جیسکایه بکاته وه که دیکی وک موکبه بو هر سری سر امینی . وختی که حکومت انکتره بو جیکایانه دا بلا و بووه او وحشی یه روسورانه ی قنادا و امریقا اگر یکی لم روسپی یانه ی اوروپای بر دست بکوتا یه و کو کالرفی بو اهینا و کو حلوا قوتی ادا ... اونده وحشی و هیچ نه دیو بون تزییح ایسقان و لاقه بار کیر یان کرده ملیان . ام حکومته هیواش هیواش له کلیان خریک بو . توزه توزه چوه ناویانه وه . ورده ورده تی یان خزا . هر و کواستام صاحب منصب و عرفانانه ی ایره له کل ایمه خریکن و فیری زمانه کان ابن اوسایش زور لو انکلزانه خریکی او زمانه چوت و ناقولایه ی اوان بون . بره بره امان زمان اوان و اوان زمان امان فیر بون . نخته نخته خوشه ویستی و آشنایه تیان کوتاه بینه وه . چونکه پیش باشیان لم ملته فامیده یه وه دست اه کوت پی یانه وه نوسان فیری صناعات و معرفت بون . فیری خوبنده واری و نوسین بون . له کل شت چاک چاک خریک بون . همویان به دل یک کوتن . کشت لایکیان هولیان دا بو پیشکوتن . له زمانیکی زور کما زور کما سر کوتن . بر کوتن تا بم تخره هلکوتن .

ملت ژاپون هموی چل پنجا سال لمو پیش ری ام اوروپایی یانه یان دا که بناو یان اینچن . لم بینه دا دوک شار و بندره کانیا بوا ام مدنیت غربه کرده . ایکیما لوهو پیش هتا بلی وحشی و پیانو خور بون . قوم او تو یان هبو که هر پیسته و رچ و برازیان له بر اگرد . شاخ کاکوی یان له سر یا قایم اگرد . به کاسه سر آویان اه خوارده وه . بلام امانیش هر اوندیان بس بو تا بر چنک ام ماموستایانه کوتن . به کوی دل هموشتیکیان لی بیستن . هر چی که به باشیان زانی

ايتراکس باور يان پي ناکا - دروزن هر جاريک ناشتا کا -
 —
 دعا بکن خانوه که يان بسوقی - کل و کوی دأمری و
 کس باور يان پي ناکا .

جوله که زور هاتون - دواي کلاوی لار کوتون .

جوله که کان أه چن بو قدس - پی بلین اویش له کلبا نابچی .

مبعوثیک هل ابرین - چرچی بورای ککو کرده وه
 درکن .

ایستا هر پیش اخواته وه - آزانم له کی آوسه .

به من الیت چاک نیه - خوی چاک کا انجا آزانی من
 چند چاک بووم .

خوزکه بالم اکریت افریم - سواری دروی زل خلق به .

هنتی کس أم روزه يان پی ناخوشه - شم شمه کویره پیش
 روزی روانی پی خوش نیه .

نختی چاوتان بکلونف - بشکم لم هموخو و خیاله
 رزکار بن .

دم و چاوی له پیشه وه یه - لم روزانه دا پری وه ته
 طوقی سری .

ح.ف.

بر نیل نه مینی چاکه

مقاله یکی کوردی که لمو پیش نوسرا بو هر چند که
 زور له سری رویشتبو اما وا دزانم که تو اوله میشکی ایه
 تأثیری نکرده دباره که له کوردیش ناکین . ترجمانی
 لازمه بوتان ترجمه بکا بالکو اجاره نیکیکن . اگر لم ایشی
 برتيله توزی ورد بینوه و خرابی آخری بخونینوه امینم
 وازی لی دهینم .

اولا اونده بزانی که امر و هیچ شتیک له حکومت

فر بون - تا بم روزه که یشتن - پی که یشتن
 نک هر امانه له روزه یکه وه که اندلس لئاو چو مدینت
 و معرفت و زانست دست اورویا کوت - اوان
 او میرانه يان پی برا .

بلام میرات کر یکی برچاء تنک نه بون . به هیچ لایکدا
 دستیان رویی زانست و معرفتیان بلا و کرده وه . هر چند
 بشی کسیان نه هیشتونه وه بلام بش کلی کسیان لی داوه .
 هر و اچاو بکیرین یته برچاومان که ۴۰،۲۰ سال لمو پیش
 له مصر دالمه زیاتر که ساله و سال له زیاد کردن نیل بش
 ورکن و زرعات سالیکیان پیک بهینن هیچ شتیک تر نه وه
 بلی خومن نالیم مصر هول و آخر هر دیچ بون - مصریش
 کوری کونه - له هولیریش کوتره . له وختی بشود اصنعات
 بنایی هیکتاشین و اهرام زله زله درست کردن و کای
 ناوچاوان سپی دوزینه وه يان هبو - بلام له دواي اوهی که
 بردا کیر کردن ایران - روما و امانه کوت لی کوتن - همو يان
 له بیر چوه وه - او قبره زل زلانه او هیسکله جوان جوانانه
 او اهرامه قوی یانه بون به ژیر خوله وه - له چاو کم بون .
 اوساله لم شته نا قولاً و بیفرانه زیاتر هیچی تر یان نه ازانی .
 « ماویتی »

ما

پ.پ.

لوخواره وه کیایک هاتوه - هیچ کس بی خوا سری زمانی
 اسوقی و دانی ریج آیته وه و بله فیره ی پی اکا .

قره کر پیدیا بوه - ألف خرابیان خواردوه .

بزانم نه که یشتست - کره کی شله و بر ناکا - رنکه له کل
 جمال دا بین .

فتبره ی امام عثمان داهاتوه - اوه هر لای هنذیکه .

کس نابی کالک و شوقی بخوا - هتا ملا خورنه بی .

دوله مند لم شماره زوره . اگر آزان به همو دولته کیان
 تنه که یک له عز زخان بکن .

ون نانی و به حموشستیک اینه دزانی وا خیال نکین ایسه
 دیکو او پی نازانی . لم ایشه ناشپینه دا و له بعضی ایشی
 ترشدا کدو کو ملتان تر معامله لکل ایسه نا کا دیاره که
 به ملتسیکی بی برمان دزانی دلی بلکو خویان
 له خویا نوه ورده ووده باش بن . والا
 و کو بدستومه عادی حکومت وایه کسی له معیت او
 بریل ورکری و ایشی ناراستی بسکا هر به عزل و نفی
 لوکسه رضا فانی ناوی دنوسن به حموشاره کدا و به
 شاران ترشدا بلاوی د که نوه . بم رنکه آبروی دین
 کوابو (و لاتلقوا بایدیکم الی التهلكة) بدست خومان
 خومان بانجینه تهلکه وه او ایشه که تودیمان کراوه به
 راستوروان بیکیکن له امانت خیانت شستیکی زور خراپه
 و شری لی پیدا دبی .

ت

۱

۶

بوزانین

ناوی سلیمانی تالیستا له دفتری رسمی بغداد و جیکانی تر
 (سلیمانیه) یان ده نویسی . به امر والی کوررا
 ناوی رسمی لوا و شار لمولا به (سلیمانی) ناو ده بریت
 و انوس بریت .

حاکم سیاسی
 میجرسون

۶

— بوزانین همو —

ژماره ۱۲۹۲

له پیشا جار درا و به همو کولانیکدا زانان هل واسرا
 که مأمور طاپو چوارلای خانو آگری . هموکس له و خا
 که نوره هاته سسر سند طاپوی نشان اوماوره بدا . هتا
 ایستا هج کس که داوای سندیان لی کردوه یا آلی نیمه
 یا آلی کم بوه .
 اوا ام جار هیش بیژرا هج کسه سندی بی و نشان
 نه دا توشی جریمه نزل ده بلیت .

۱۰ جولای ۱۹۲۰   معاون حاکم سیاسی
 پکتان رایت

بوزانین

هچکس فیرو تیکلی ایشی حکیمی بونی و یا خریکی
 نیکل بونی بی یا دست بکا به کرده وه و روش و لقب

و یا نشانه یک پی بیژریت ککه امه پیایو یکی حکیمه
 جراحه . مامانه یا حکیمی دانه . بی امه که به قانون
 این درایی یا قانون بلیت ام ایشه لم پیاره یه . یا بی
 امه ناوی خوی بو ام ایشه نو سیسی و دانایی له لای
 کوره مآوران حکیم شاره وه جریمه ده کسرت که
 جریمه کدی درکوت له لای حاکم بجریمه یک له هزار
 روپییه زیانرنه بی یا چس ده کسرت به چمسیک له شش مانک
 زیانرنی . او حکیمه با آفریش بی دیسان بورنکه
 جریمه ده کسرت .

حاکم سیاسی
 میجرسون

۶

بوزانین

چند روزیک لمویش به شو هنی کلو پلبان له ژن
 و مندالی ولی قهوه چی دز بوه هچکس راستی او دزه
 بلیت او دزه بدوزیته وه له لایینی حکومه وه نجشیشیکی
 باشی ده دریتی .

حاکم سیاسی
 میجرسون

۶

بوزانین

ژماره — ۴۲

له کره کی کویره سرخانی دواو طه و ژبرخانی دواو طه و
 هیوانیک و حوشه یک خانو یک که امر و عرصه یه له طرف
 صاحبیه وه که متوفی اوسته معروف کوری اوسته مجده
 مقابل به هزار غروش خالصه به حاجی حسین سجان ناوی
 داوه به رهن و بدل رهغه کی تسویه نکر دوه مردوه .
 له سر مراجعتی ورته حاجی حسین له نتیجه محاکمه دا ام
 خانوه بفروشری و له قیمتته کی بدل رهغه که تسویه کردن له
 محکمه صلحدا قرار دراوه . لبرامه لتاریخ ام اعلانه وه او
 خانوه که امر و عرصه یه هتا (۳۰) روز خرایه مزانه وه
 به نسبت بدلیه وه صدی ده ضائم و لو نسبته شا باره هتا
 له پیشوه دبی بدا بوکرین هچکس طالبه بلیته دائرة اجرا

۱۳ جولای ۱۹۲۰

مأمور اجرا
 ابراهیم

۶

له چاپخانه حکومت له سلیمانی چاپکرا